人生必讀

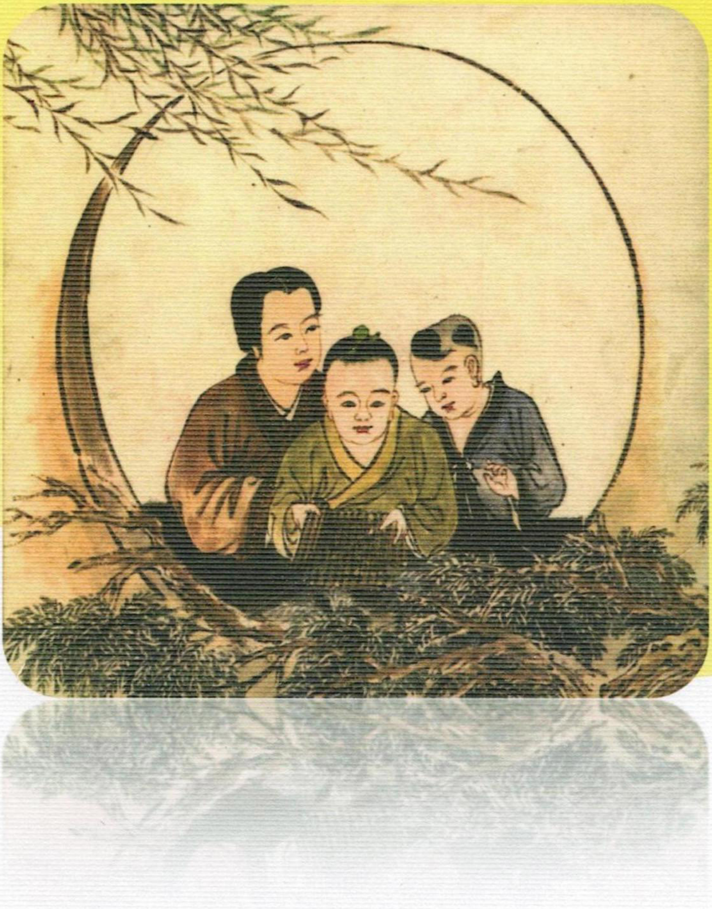

เป็นคนต้องเรียนรู้

ชาตะ 5 มกราคม 2467

มรณะ 10 พฤศจิกายน 2554

อายุ 87 ปี

ขอกราบพระคุณทุกท่านที่ให้เกียรติร่วม พิธีสวดพระอภิธรรมศพ คุณพ่อมานิต อรุณลาภ ระหว่างวันที่ 10 พฤศจิกายน 2554 และพิธีฌาปนกิจศพในวันที่ 28 ธันวาคม 2554 ณ วัดสระเกศ เขตป้อมปราบ เงินทุกบาทที่ทุกท่านได้ร่วมทำบุญให้กับคุณพ่อมานิต ทางลูกหลานได้นำไปบริจาค ให้กับโรงพยาบาลสถานธรรมและมูลนิธิต่างๆ โดยไม่ได้หักค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

ทางลูกหลานขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงดลบันดาลให้ท่านและครอบครัว จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ ปราศจากโรคภัย ตลอดกาลนาน เทอญ

จาก...ลูกหลานทุกคน

คำอาลัย คุณพ่อมานิต อรุณลาภ

ลูกๆ และหลานๆ ทุกคนมีบุญและโชคดีที่ได้เกิดมาเป็นลูกและหลานของท่านตลอดชีวิต คุณพ่อปฏิบัติดี ท่านจิตใจดี มีศีลธรรม โอบอ้อมอารีย์ ใจเย็นสุขุม ไม่โกรธง่าย คุณพ่อรักคุณแม่มาก ตั้งแต่เล็กๆ ลูกๆ จะเห็นคุณพ่อปฏิบัติตนเป็นกิจวัตรประจำวันทุกวัน ตอนเช้าตรู่ต้องเข้าห้องพระไหว้พระสวดมนต์ เสร็จแล้วก็เดินไปวังสราญรมย์ เพื่อพบปะบรรดาเพื่อนๆ และอออกกำลังกายโป้งตึ้งกิ้มพร้อมกับเพื่อนๆ ท่านจะสอน ให้ลูกๆ มีจิตเมตตากรุณาอ่อนน้อมถ่อมตน ท่านมักจะพูดกับลูกๆ ท่านภูมิใจที่มีลูกๆ หลานๆ เป็นคนดี ท่านพอใจแล้ว ผลบุญที่ท่านสะสมปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ มีเมตตา กรุณา อุเบกขา จึงได้ส่งดวงวิญญาณของท่านไปสู่ยังสรวงสวรรค์ ท่านจากไปอย่างสงบ มีสติจิตตั้งมั่น ตอนใกล้รุ่งประมาณตีสามกว่า ท่านจากไปอย่างสงบเนื้อกายอ่อนนิ่มเหมือนคนนอนหลับ เพราะท่านได้รับธรรม (วิถีอนุตตกรรม) จากสถานธรรมอิ้วเต๋อเชียงใหม่ ท่านอาจารย์ได้เมตตาทำพิธีเบิกธรรมที่กรุงเทพ ปี พ.ศ. 2553

ขณะนี้เบื้องบน ได้รับท่านไปสู่แดนสุขาวดี ถึงท่านจะจากลูก ๆ หลานๆ ไป แต่ในใจของลูกๆ หลานๆ ทุกคน คิดว่าท่านจะคอยดูแลและคุ้มครอง ให้ลูกหลานเจริญก้าวหน้า ตราบนานเท่านาน

ด้วยความรักและเคารพอย่างยิ่ง

จากลูกหลาน ทุกๆ คน

รายชื่อลูกๆ

นายไพบูลย์	อรุณลาภ
นางกมลวรรณ	ลัดหลวง
นางไพกูลย์	เลิศธนะโภค
นายอภินันท์	เลิศธนะโภค
นางรัตนา	โอพารรัตนพันธ์
นายสมชัย	โอพารรัตนพันธ์
นายปิยวัฒน์	อรุณลาภ
นางรัตนา	อัศวศิริชัยกุล

พร้อมทั้งหลานๆ ทุกคน

壞事勸人休莫作,舉頭三尺有神明.
善惡到頭終有報,只爭來早與來遲.
一年之計在於春,一日之計在於寅.
一家之計在於和,一生之計在於勤.
父子和而家不退,兄弟和而家不分.

เราควรตักเตือนผู้คนไม่ให้ทำเรื่องชั่วร้าย เพราะเหนือ

ศีรษะเพียง 3 ฟุตก็มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์เฝ้ามอง

ไม่ว่าจะทำดีหรือทำชั่ว ท้ายที่สุดก็ต้องรับผลตามนั้น

เพียงแต่จะสนองช้าหรือเร็วเท่านั้น

การเตรียมการต่างๆในรอบปีควรเริ่มแต่เนิ่นๆ(ช่วงต้นปี)

การเตรียมการในแต่ละวันควรเริ่มต้นแต่เช้าตรู่

หลักการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว คือ

ความสมานฉันท์กลมเกลียว

หัวใจสำคัญของการดำรงชีวิต คือ ความขยันขันแข็ง

หากพ่อลูกเข้ากันได้ดี ครอบครัวก็ไม่ย่ำแย่ลงเรื่อยๆ

หากพี่น้องมีความสมานกลมเกลียว ครอบครัวย่อม

ไม่แตกแยก

有子之人貧不久,無子之人富不長.
萬事不由人計較,一生都是命安排.
命裡有時終須有,命裡無時到底無.
貧乏求謀事難成,百計徒勞枉費心.
屋漏更遭連夜雨,船破又遇對頭風.

ผู้ที่มีบุตร แม้จะยากจน ก็ไม่นาน ผู้ไม่มีบุตร

แม้จะร่ำรวย ก็ไม่นานเช่นกัน

เรื่องราวต่างๆ ไม่สามารถจะถูกกำหนดกฎเกณฑ์ โดย

มนุษย์ทุกสิ่งล้วนถูกลิขิตโดยชะตาชีวิต

หากชะตาชีวิตกำหนดว่ามี สุดท้ายก็ต้องมี

หากชะตาชีวิตกำหนดว่าไม่มีแล้วไซร้ อย่างไรเสียก็ไม่มี

หากยากจนค่นแค้น แม้คิดจะทำสิ่งใดก็ยากจะสัมฤทธิ์ผล

ต่อให้ตระเตรียมการดีอย่างไรก็เปล่าประโยชน์

หลังคาบ้านรั่ว มิหนำซ้ำยังมาเจอฝนตก ติดต่อกันหลายคืน

ท้องเรือรั่ว มิหนำซ้ำยังต้องปะทะกับลมพายุเข้าอีก

有緣千里能相會,無緣對面不相逢.
貧居鬧市無人識,富在深山有遠親.
龍遊淺水遭蝦戲,虎落平陽被犬欺.
黄河尚有澄清日,豈可人無得運時.
在家不會迎賓客,出外方知少主人.

หากมีบุญสัมพันธ์ต่อกัน แม้จะอยู่ไกลกันเป็นพันลี้ ก็ยังได้พบหน้า แต่หากไม่มีบุญสัมพันธ์ต่อกัน แม้จะอยู่แค่เบื้องหน้า ก็ไม่อาจได้เจอะเจอ

คนจนถึงแม้จะอาศัยอยู่ในที่ชุมชน ก็ไม่ค่อยมีใครรู้จัก แต่คนรวยแม้จะอยู่ในป่าลึก ก็ยังมีญาติสนิทมิตรสหาย จากที่ไกลไปมาหาสู่

เมื่อมังกรเกยน้ำตื้น ย่อมจะถูกกุ้งตัวน้อยหยอกล้อ เมื่อเสือลงสู่ที่ราบ ก็จะถูกเจ้าสุนัขรังแกข่มเหง

แม้แต่น้ำในแม่น้ำเหลืองก็ยังมีวันใสสะอาด แล้วไยคนเราจะไม่มีวันที่ดวงดีบ้างเล่า

หากตอนเป็นเจ้าบ้านไม่เคยต้อนรับขับสู้ใคร เมื่อออกสู่สังคม ก็ย่อมไร้ผู้คนต้อนรับเช่นกัน

相逢不飲空歸去,洞口桃花也笑人.
有錢有酒多兄弟,急難何曾見一人.
人情似紙張張薄,世事如棋局局新.
有意栽花花不發,無心插柳柳成蔭.
畫虎畫皮難畫骨,知人知面不知心.

หากยามสบโอกาส ไม่รู้รักษาโอกาส ปล่อยให้หลุดลอยไป แม้แต่ดอกท้อปากถ้ำก็ยังยิ้มเยาะ

เวลามีเงินใช้มีเหล้าดื่ม เขาก็นับเป็นน้องเป็นพี่ แต่ยามตกอับจะเรียกหาใครสักคนก็ไม่มี

น้ำใจของคนเรา ช่างแห้งแล้งและเปราะบางดั่งกระดาษ

เรื่องราวในโลกนี้ เปลี่ยนแปลงเร็วดุจดั่งการเล่นหมากรุกหลากกระดาน

เวลาที่ตั้งใจปลูกไม้ดอก กลับไม่ออกดอก แต่เวลาที่ไม่คาดหวัง ปักชำกิ่งหลิวตามมีตามเกิด กลับแตกกิ่งงามสะพรั่ง การวาดรูปเสือ วาดได้เพียงรูปภาพภายนอกเท่านั้น

ยากที่จะวาดให้เห็นโครงกระดูก เปรียบเหมือนคนเรารู้จักกัน เพียงหน้าตาแต่หารู้ใจไม่

相逢好似曾相識,到底終無怨恨心.
逢人且說三分話,未可全拋一片心.
雪中送炭眞君子,錦上添花是小人.
不信但看筵中酒,杯杯先勸有錢人.
求人須求大丈夫,濟人須濟急時無.

การได้พบกันก็เปรียบเหมือนคนเคยรู้จักกัน ควรมีความจริงใจต่อกัน จึงจะไม่เกิดความเคียดแค้นพยาบาทต่อกัน การพบหน้าพูดคุยกัน ควรเปิดเผยความในใจตนเพียงแค่ 3 ส่วน อย่าได้เปิดเผยหรือแบไต๋ให้ผู้อื่นรู้ไส้รู้พุงจนหมดเกลี้ยง การรู้จักช่วยเหลือคนที่ต้องการความช่วยเหลือ

จึงเรียกว่ากัลยาณชน แต่การไปช่วยคนที่มีพร้อมบริบูรณ์แล้ว ถือว่าเป็นการประจบเอาใจ นับว่าเป็นคนเขลา คนพาล หากไม่เชื่อก็จงดูจากงานเลี้ยง คนเรามักจะขอชนแก้วเชิญคนร่ำคนรวยดื่มก่อน

การขอความช่วยเหลือ ควรขอจากผู้กล้าหาญและผู้มีจิตใจกว้างใหญ่ การช่วยเหลือผู้อื่น ควรช่วยให้ทันกาลและช่วยผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือจริงๆ

渴時一點如甘露,醉後添杯不如無.
山中也有千年樹,世上難逢百歲人.
世上若要人情好,賒去物件莫催討.
平生莫作皺眉事,世上應無切齒人.
是非只爲多開口,煩惱皆因強出頭.

ยามหิวกระหาย แม้น้ำเพียงหนึ่งหยด ก็มีค่าดั่งน้ำอมฤต

แต่เมื่อเมาแล้ว เหล้าจอกต่อไปก็ไร้ความหมาย

ในป่าเขาสามารถหาไม้ยืนต้นที่มีอายุยืนเป็นพันๆปีได้

แต่ในโลกนี้จะหาคนที่อายุยืนเป็นร้อยปีนั้น ช่างเป็นเรื่อง

ยาก

อยู่ในสังคมหากต้องการรักษามิตรภาพไมตรีที่ดีไว้

ก็อย่าได้เร่งรัดตามทวงเงินหรือของที่ติดค้างอยู่

หากตลอดชีวิตไม่ทำเรื่องที่ปวดเศียรเวียนเกล้า

ย่อมไม่เกิดเรื่องที่เคืองแค้นต่อกัน

เรื่องถูกๆผิดๆมักเกิดจากการพูดมาก ชอบวิพากษ์วิจารณ์

เรื่องเดือดเนื้อร้อนใจทั้งหลาย ล้วนเกิดจากการที่คนเรา

อยากเด่นอยากดัง

枯木逢春猶再發,人無兩度再少年.
百世修來同船渡,千年修來共枕眠.
父母恩深終須別,夫妻義重也分離.
人生似鳥同林宿,大限來時各自飛.

กิ่งไม้แห้งเมื่อเจอฤดูใบไม้ผลิก็ยังแตกยอดอ่อนได้อีก แต่คนเราไม่อาจจะเรียกชีวิตเยาว์วัย ให้กลับคืนมาได้

เพราะเคยบำเพ็ญร่วมกันมาก่อนเป็นร้อยชาติ จึงได้ลงเรือลำเดียวกัน ต้องเคยบำเพ็ญร่วมกันมาเป็นพันปี จึงได้ร่วมเรียงเคียงหมอน

แม้พ่อแม่จะมีบุญคุณอย่างท่วมท้น สุดท้ายก็ยังต้องจากลูกๆไป สามีภรรยาแม้จะมีความซื่อสัตย์จริงใจต่อกันเพียงใด ก็มีวันต้องพลัดพรากจากกัน

ชีวิตคนเราอยู่ด้วยกัน ก็ไม่ต่างอะไรกับนกที่อยู่ร่วมป่าเดียวกัน เมื่อความตายมาเยือน ต่างก็ต้องไปตามยถากรรมของตัวเอง

鶯花猶怕春光老,豈可教人枉度春.
紅粉佳人休便老,風流才子莫叫貧.
大抵選他肌骨好,不搽紅粉也風流.
牡丹花好空入目,棗花雖小結實成.

ดอกเชอรี่ตะวันออกก็ยังกลัวว่า แสงตะวันอันอบอุ่น แห่งฤดูใบไม้ผลิจะผ่านพ้นไป แล้วคนเราจะปล่อยให้ช่วงเวลาที่ดี โอกาสที่งามผ่านไปอย่างไร้ค่าได้อย่างไร

สาวงามแม้หน้าตาจะสะสวยอย่างไร เมื่อหมดความงาม ความแก่ก็เข้ามาแทนที่ หนุ่มเจ้าสำราญเมื่อเงินขาดมือ ก็หมดโอกาสใช้ชีวิตอิสระเสเพล

การเลือกคู่ครองอย่าได้เลือกมากจนเกินไป ขอเพียงรูปโฉมพอไปวัดไปวาได้ ก็น่าจะพอใจแล้ว คือ แม้จะไม่ได้แต่งหน้าแต่งตาสะสวย ก็ยังดูดี

ดอกโบตั๋นแม้ว่าจะดูสวย ก็เป็นเพียงความสวยที่ฉาบฉวย แต่ดอกพุทราแม้ว่าจะเล็ก กลับให้ผลพุทราที่มีคุณประโยชน์

近水樓臺先得月，向陽花木早逢春.
古人不見今時月，今月曾經照古人.
馬行無力皆因瘦，人不風流只爲貧.
誰人背後無人説，哪個人前不説人.

ชานเรือนที่ตั้งอยู่ริมน้ำย่อมมีโอกาสได้เห็นพระจันทร์ก่อน

พืชพันธุ์ไม้ดอกที่หันไปสู่ด้านที่มีแสงอาทิตย์ย่อม

มีโอกาสผลิดอกออกผลก่อน

ถึงแม้ว่าคนในสมัยก่อน จะไม่มีโอกาสได้เห็นพระจันทร์

ยามนี้ แต่พระจันทร์ดวงเดียวกันนี้

ก็เคยฉายแสงให้กับคนเหล่านั้นมาก่อน

ม้าที่ไม่ค่อยมีเรี่ยวแรง ส่วนมากเป็นเพราะมันผอมโซ

(ผอมแห้งแรงน้อย) คนส่วนใหญ่ที่ดูไม่มีสง่าราศี

เหตุเพราะขาดเงินทอง

มีใครบ้างที่ไม่เคยถูกคนอื่น ติฉินนินทาหรือว่าลับหลัง

แล้วมีใครบ้างที่ไม่เคยวิพากย์วิจารณ์หรือ

ว่ากล่าวผู้อื่นต่อหน้า

易漲易退山溪水,易反易覆小人心.
長江後浪推前浪,世上新人趕舊人.
筍因落籜方成竹,魚為奔波始化龍.
記得少年騎竹馬,看看又是白頭翁.

ธรรมชาติของน้ำในลำธารบนเขาย่อมขึ้นเร็วลงเร็ว
ส่วนใจที่โลเลกลับไปกลับมาง่าย คือ ใจคนพาล
คลื่นลูกหลังในแม่น้ำแยงซีเกียงมักถาโถมผลักดัน
คลื่นลูกหน้า ในสังคมนี้คนรุ่นใหม่ก็มักจะวิ่งไล่ตาม
คนรุ่นก่อนมาติดๆ
หน่อไม้ต้องลอกกลีบใบออกจึงโตขึ้นเป็นต้นไผ่ ปลาต้อง
ต่อสู้ดิ้นรนว่ายทวนกระแสน้ำขึ้นไป จึงจะก้าวแปรเป็น
มังกร
จำได้ว่าเมื่อครั้งยังเยาว์วัย ได้เล่นขี่ม้าราวไม้ไผ่
แต่ดูๆบัดนี้ผมเผ้าก็ขาวโพลนหมดแล้ว

月過十五光明少,人到中年萬事休.
兒孫自有兒孫福,莫把兒孫作馬牛.
乍富不知新受用,乍貧難改舊家風.
知音說與知音聽,不是知音莫與傾.

แสงจันทร์หลังขึ้น ๑๕ ค่ำ ย่อมมีความสว่างน้อยลงๆ

เปรียบกับชีวิตของคนเรา เมื่อเลยวัยกลางคนไปแล้ว

ทุกอย่างก็ค่อยๆเสื่อมถอย

ลูกหลานแต่ละคนล้วนมีบุญวาสนาของตัวเอง

อย่าได้มัวทำตัวเป็นทาสรับใช้ลูกหลานตน

คนที่ร่ำรวยเร็วแบบไม่ทันตั้งตัว ก็จะไม่รู้วิธีการใช้เงินนั้น

คนที่ยากจนลงอย่างฮวบฮาบ ก็ยากที่จะปรับนิสัย

ให้รู้จักประหยัดในการจับจ่ายใช้เงิน

เพื่อนผู้รู้ใจและมีรสนิยมตรงกัน

ย่อมจะพูดคุยกันได้อย่างไม่รู้เบื่อ หากไม่ใช่เพื่อนที่รู้ใจ

แล้ว คุยไปก็สองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

不孝父母,敬神無益, 兄弟不和,交友無益.
貪淫好賭,勤儉無益, 不惜元氣,服藥無益.
欠債怨債主,不孝怨父母.
兒不嫌母醜,犬不厭家貧.

หากไม่กตัญญูต่อบิดามารดาแล้ว จะกราบไหว้พระอย่างไรก็ไม่มีประโยชน์

หากพี่และน้องไม่รักใคร่ปรองดองกัน จะคบเพื่อนดีแค่ไหนก็เปล่าประโยชน์

หากชอบเสพกามหรือติดการพนัน ต่อให้ประหยัดมัธยัสถ์อย่างไรก็ไร้ผล

หากไม่สนใจสุขภาพร่างกาย จะกินยาวิเศษแค่ไหนก็ไม่เกิดผล

ลูกหนี้มักจะกล่าวโทษเจ้าหนี้ ลูกอกตัญญูมักจะกล่าวโทษบิดามารดา

ผู้เป็นลูกไม่ควรตำหนิติมารดาตนว่าอัปลักษณ์

เพราะแม้แต่สุนัขมันยัง ไม่เอือมระอาเจ้าของที่ยากจน

姜女送寒衣,沿路苦風霜.
丁蘭孝父母,刻木爲爹娘.
萬般都是命,半點不由人.
山中有直樹,世上無直人.
相識滿天下,知心能幾人.

นางเมิ่งเจียงหนวี่ เพียงเพื่อมอบเสื้อหนาวให้สามี

ถึงกับเดินทางตามหาสามีเป็นระยะทางไกล

ได้รับความทุกข์ยากอย่างแสนสาหัส

ติงหลัน แสดงความกตัญญูต่อบิดามารดา โดยการแกะสลัก

ท่อนไม้เป็นรูปเหมือนของบิดามารดาเพื่อบูชาท่าน

ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนขึ้นกับชะตากรรม

ไม่สามารถเป็นไปตามใจของเราได้เลย

แม้ในป่าในเขาจะมีต้นไม้ที่ตั้งตรง แต่ในโลกนี้กลับไม่

สามารถหาคนที่มีจิตใจซื่อๆตรงๆ

แม้เราจะรู้จักคนมากมาย แต่จะมีสักกี่คนที่รู้ใจเรา

莫信直中直,須防仁不仁.
海枯終見底,人死不知心.
藥能醫假病,酒不解眞愁.
點石化爲金,人心猶未足.
求財恨不多,財多害死人.

อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน (เพราะจะจนใจเอง) ควรรู้

ระแวดระวังคนประเภท ปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ

เมื่อน้ำทะเลแห้งขอด ก็จะได้เห็นก้นทะเล แต่คนเรา

จวบจนวันตาย ยังไม่อาจรู้ถึงก้นบึ้งของจิตใจ

ยาสามารถรักษาได้สารพัดโรค แม้แต่โรคที่เกิดจากจิตใจ

แต่เหล้านั้นไม่อาจช่วยคลายความกลัดกลุ้มลึกๆในใจได้

แม้ว่าจะสามารถเสกก้อนหินให้เป็นทองคำได้

แต่มนุษย์เราก็ยังไม่มีความพอใจสักที

ขอโชคขอลาภได้มาแล้ว ก็ยังเจ็บใจว่าน้อยเกิน หารู้ไม่ว่า

ทรัพย์ที่มากเกินย่อมเป็นพิษเป็นภัยต่อตัวเอง

近水知魚性,近山識鳥音. 路遙知馬力,事久見人心.
兩人一條心,有錢堪買金. 一人一條心,無錢堪買針.
有錢道眞語,無錢語不眞. 錢財如糞土,仁義值千金.
力微休負重,言輕莫勸人.

ผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้น้ำก็จะรู้ธรรมชาติของปลา ผู้ที่อาศัย
อยู่ใกล้ป่าก็จะคุ้นเคยกับเสียงนก (เข้าใจภาษานก)
ระยะทางพิสูจน์กำลังม้า (ระยะทางพิสูจน์ม้า) ร่วมงาน
กันนานจึงได้เห็นนิสัยใจคอ (กาลเวลาพิสูจน์คน)
หากคนสองคนมีใจเป็นหนึ่งเดียว
ย่อมจะมีเงินพอซื้อทองคำได้ แต่หากต่างคนต่างจิตต่างใจ
จะไม่มีเงินแม้แต่จะซื้อเข็มสักเล่ม
คำพูดคนรวยฟังน่าเชื่อถือ คำพูดคนจนฟังไม่ขึ้น
เงินทองมีค่าดั่งขี้ดิน (ไม่มีค่า) แต่คุณธรรมความดี
มีค่าเปรียบดั่งทองคำ หากมีกำลังน้อยอย่าได้แบกของหนัก
เกินตัว หากคำพูดของเราไม่ค่อยมีใครชอบฟัง
พึงประมาณตนอย่าได้ไปพูดตักเตือนใคร

無錢休入眾，遭難莫尋親．人老心未老，人窮志不窮．
人無千日好，花無百日紅．既知山有虎，莫向虎山行．
若要斷酒法，醒眼看醉人．莫道君行早，更有早行人．
酒逢知己飲，詩向會人吟．

ยามทรัพย์จางอย่าได้คิดเข้าสังคม ยามตกอับ อย่าได้คิดขอความช่วยเหลือจากญาติมิตร แม้อายุจะแก่ แต่ใจยังไม่แก่ แม้จะยากจน แต่ความมุ่งมั่นต้องไม่อับจน

คนเราไม่มีที่โชคดีตลอดกาล ดอกไม้ยังมีวันต้องร่วงโรย

เมื่อรู้ว่าภูเขาลูกใดมีเสือร้าย ก็จงอย่าได้เดินเข้าหา (อย่าแกว่งเท้าหาเสี้ยน)

หากคิดจะเลิกนิสัยติดเหล้า ให้ดูสภาพของคนเมา

อย่าคิดว่าตัวเองนั้นเหนือกว่าคนอื่น

เพราะในความเป็นจริง ยังมีคนที่เหนือกว่าเราเสมอ

หากคิดจะดื่มเหล้า ควรร่วมดื่มกับเพื่อนสนิทผู้รู้ใจ

หากต้องการท่องโคลงกลอน(ด้วยเสียงเสนาะ)

ควรจะท่องให้คนที่ชอบโคลงกลอนฟัง

虎生猶可近,人熟不堪親. 來説是非者,便是是非人.
人不勸不善,鐘不打不鳴. 路不行不到,事不爲不成.
客來主不顧,應恐是癡人. 賢婦令夫貴,惡婦令夫敗.
小時是兄弟,長大各鄉里.

เสือร้ายยังพอเข้าใกล้ได้ คนเราแม้จะคุ้นเคยกัน

ก็ยังยากที่จะคบหาวางใจกัน ได้อย่างสนิทใจ

คนที่นินทาความผิดของผู้อื่น คนนั้น ก็คือ คนผิดนั่นเอง

คนเราหากไม่มีใครตักเตือนสั่งสอน

ย่อมไม่รู้ผิดชอบชั่วดี เหมือนระฆังไม่ตีย่อมไม่ดัง

ระยะทางหากไม่ออกเดินก็ย่อมจะไปไม่ถึง

กิจการงานถ้าไม่กระทำก็ย่อมจะไม่สำเร็จ

ผู้ที่ไม่รู้จักต้อนรับขับสู้แขกผู้มาเยือน ผู้นั้นคือคนโง่

ศรีภรรยาสามารถหนุนให้สามีเจริญก้าวหน้า

ภรรยาทรามมักจะนำความพินาศมาสู่สามี

ยามเยาว์วัยพี่น้องอยู่ร่วมกัน พอเติบใหญ่

ต้องแยกกันไปคนละทิศละทาง

妒財莫妒食,怨生莫怨死. 人善被人欺,馬善被人騎.
兄弟是兄弟,過江須用錢. 富人思來年,貧人思眼前.
夫妻相好合,琴瑟與笙簧. 國亂思良將,家貧思賢妻.

อิจฉาเรื่องเงินทองก็นับว่าแย่แล้ว อิจฉาเรื่องอาหารการกิน

ยิ่งแย่กว่า ความเคียดแค้นเป็นสิ่งที่เลี่ยงได้ยาก

แต่อย่าได้อาฆาตแค้นแม้แต่คนที่ตายไปแล้ว

คนดีมักถูกข่มเหงรังแก ม้าเชื่องมักถูกควบถูกขี่เป็นประจำ

แม้ว่าจะเป็นพี่น้องกัน แต่จะทำการใดเกี่ยวกับเงินทอง

ต่างก็ยังต้องจ่ายเงิน

คนรวยมักมองการณ์ไกล ส่วนคนยากจนเฝ้าแต่ครุ่นคิด

แก้ปัญหาเฉพาะหน้า

สามีภรรยาที่รักใคร่กัน เข้ากันได้ดี เปรียบดั่งเครื่องดนตรี

ที่เข้ากันได้ดีเป็นปี่เป็นขลุ่ย

เมื่อบ้านเมืองเกิดจลาจล มักจะหวนรำลึกถึงขุนพลผู้มีฝีมือ

เมื่อฐานะครอบครัวฝืดเคือง ก็มักจะนึกถึงศรีภรรยา

家中無才子,官從何處來. 初見易得好,久住難爲人.
庭前生瑞草,好事不如無. 寧向直中取,不可曲中求.
欲求生富貴,須下死工夫. 人不通古今,馬牛如居襟.
同君一席話,勝讀十年書. 結交須勝己,似我不如無

หากครอบครัวไร้ซึ่งบุตรที่มีความรู้ ความสามารถ

แล้วจะหาขุนนางได้จากไหน แรกคบกันทุกอย่าง

มักเป็นไปด้วยดี ครั้นคบกันนาน มักผิดใจกัน

หากหญ้ามงคลขึ้นตรงหน้าลานบ้าน(ขึ้นไม่ถูกที่)
สู้ไม่ขึ้นเลยจะดีกว่า

จงทำเพื่อให้ได้ทุกอย่างมาอย่างชอบธรรม

อย่าวอนขอสิ่งที่ได้มาโดยมิชอบ

หากชาตินี้ต้องการความร่ำรวย จำต้องลงแรงอย่างสุดชีวิต

มนุษย์หากไม่เข้าใจหลักเหตุผล ก็ไม่ต่างอะไรกับช้างม้า

วัวควาย เรียนรู้จักประสบการณ์ผู้อื่น
ดีกว่าศึกษาจากตำรานานนับสิบปี

但看三五日,相見不如初.讀書須用心,一字值千金.
運去金成鐵,時來鐵成金.自恨枝無葉,莫怨太陽偏.
久住令人賤,富來疏也親.善化不足,惡化有餘.
爲善最樂,爲惡難逃.　　善事可作,惡事莫爲.

ควรคบผู้ที่เหนือกว่าตน ดีกว่าตน มิฉะนั้นสู้ไม่คบเลย

จะดีกว่า เมื่อคบกันไปคบกันมาสักพักหนึ่ง จึงรู้ว่า

ความรู้สึกที่ดีที่เคยมีต่อกันแต่แรก เริ่มไม่เหมือนเดิม

คิดจะศึกษาเล่าเรียนต้องตั้งใจจริง เพราะอักษรหนึ่งตัวมีค่า

ดั่งทองคำพันชั่ง ตอนดวงตก ทองคำยังกลายเป็นเศษเหล็ก

ตอนดวงดี แม้แต่เหล็กก็ยังกลายเป็นทองคำ

จงโทษกิ่งไม้ว่าไร้ใบ อย่าโทษแสงอาทิตย์ว่าลำเอียง

อยู่ด้วยกันนาน มักเป็นที่ดูถูก คนรวยแม้จะเป็นคนแปลก

หน้าแต่ก็มีความสนิทสนม

การยืนหยัดรักษาความดีเป็นเรื่องยาก แต่การทำความชั่ว

กลับสะดวกสบาย ทำดีเป็นสุขอย่างยิ่ง ทำชั่วยากพ้น

เคราะห์ภัย จงทำแต่สิ่งที่ดี ละเว้นการทำชั่ว

順天者存,逆天者亡. 善有善報,惡有惡報.
不是不報,日子未到. 得忍且忍,得耐且耐.
不忍不耐,把事弄壞. 人爲財死,鳥爲食亡.
殺人一萬,自損三千. 人生一世,草生一春.
兄弟相害,不如路人.

สิ่งใดที่สอดคล้องตามเจตนาฟ้าย่อมคงอยู่

หากสวนกระแสแห่งฟ้าต้องวอดวาย

ทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว

ไม่ใช่ไม่มีการสนอง เพียงแต่ยังไม่ถึงเวลา

อดกลั้นได้จงอดกลั้น อดทนได้จงอดทน

หากไม่อดทนไม่อดกลั้น ย่อมทำให้เสียเรื่อง

คนตายเพราะเห็นแก่เงิน นกตายเพราะเห็นแก่กิน

ในการรบครั้งหนึ่ง แม้ทำลายศัตรูได้หนึ่งหมื่น

แต่ตนก็ยังต้องเสียกำลังคนถึงสามพัน

ชีวิตของคนเราชาติหนึ่งนั้นสั้นนัก ดุจดั่งต้นหญ้าเพียง

หนึ่งฤดูกาล หากพี่น้องทำร้ายกันเอง ก็ยังสู้คนนอกไม่ได้

龍生龍子,虎生豹兒. 人貧不語,水平不流.
出家如初,成佛有餘. 在家由父,出嫁從夫.
一日夫妻,百世因緣. 養兒防老,積穀防饑.
養子不教,不如養驢. 養女不教,不如養豬.

มังกรย่อมให้กำเนิดลูกมังกร เสือย่อมให้กำเนิดลูกเสือ

(คนเช่นไรย่อมมีลูกเช่นนั้น)

คนยากจนต้องเจียมคำพูด น้ำที่ราบเรียบย่อมไม่ไหล

หากมีจิตแน่วแน่และมุ่งมั่นเหมือนแรกออกบวช

โอกาสสำเร็จธรรมก็อยู่ใกล้แค่เอื้อม

ยามโสดให้พึ่งพาคล้อยตามบิดามารดา เมื่อแต่งงานแล้ว

ให้พึ่งพาคล้อยตามสามี มีโอกาสได้ครองคู่กันหนึ่งวัน

คือ บุญสัมพันธ์ที่มีต่อกันมาเป็นร้อยชาติ

เลี้ยงลูกได้ใช้ยามแก่ เก็บตุนเสบียงได้ใช้ยามอด

เลี้ยงลูกชายหากไม่อบรมสั่งสอน ก็ไม่ต่างอะไรกับ

การเลี้ยงลา เลี้ยงลูกสาวหากไม่อบรมสั่งสอน

ก็ไม่ต่างอะไรกับการเลี้ยงหมู

先到爲君,後到爲臣.養兵千日,用在一時.
官有正條,民有私約.天眼恢恢,報應甚速.
人心似鐵,官法如爐.成事莫說,覆水難收.

ถึงก่อนเป็นนาย ถึงสายเป็นบ่าว

สั่งสมและฝึกฝนกำลังทหารเป็นพันวัน

เพื่อใช้เป็นกำลังรบเพียงคราเดียว

องค์กรมีกฎระเบียบขององค์กร

ระดับบุคคลต่อบุคคลก็มีสัญญา

ตาฟ้าส่องเห็นทุกอย่างแจ่มชัด การสนองของผลกรรม
ก็รวดเร็วไม่มีผิดพลาด

ใจมนุษย์แข็งแกร่งดั่งเหล็กไหล กฎหมายบ้านเมือง

ดุจดั่งเตาหลอม (เหล็กแข็งก็ยังถูกหลอมได้)

เมื่อเรื่องราวจบลงแล้ว อย่าได้นำมาพูดใหม่
เหมือนน้ำที่หกลงพื้นแล้ว ยากจะเก็บกลับคืน

一言既出，駟馬難追．一言不中，千言無用．
黃金無假，阿魏無眞．癡人畏婦，賢女敬夫．
寧可負我，切莫負人．人貧志短，馬瘦毛長．

วาจาที่เปล่งออกไปแล้ว ต่อให้ใช้ม้าเร็วสี่ตัว

ก็ยากที่จะเก็บกลับคืน

คำพูดที่ไม่ตรงประเด็น ต่อให้พูดเป็นพันคำก็เปล่า

ประโยชน์

ทองคำไม่มีของปลอม มหาหิงคุ์ยากจะได้ของแท้

(อ้าเว่ย คือ สมุนไพรชนิดหนึ่ง พบมีในแถบประเทศอินเดีย

หรือเอเซียตะวันตก)

คนโง่จึงกลัวภรรยา ภรรยาที่ดีย่อมรู้จักให้เกียรติสามี

ยอมถูกผู้อื่นล่วงเกิน แต่อย่าได้ล่วงเกินผู้อื่น

คนเมื่อจนลง ก็จะไร้ซึ่งอุดมการณ์ ความมุ่งมั่นที่สูงส่ง

เหมือนม้าที่ผอมโซก็จะเห็นว่าขนยาว

死生由命,富貴在天. 長安雖樂,不適久居.
賊是小人,智過君子. 人相面形,馬相毛色.
合理可作,小利莫爭. 君子愛財,取之有道.
小人愛財,不顧體面. 人死留名,虎死留皮.

ชีวิตเกิดตายถูกกำหนดโดยชะตากรรม

ความร่ำรวยมั่งคั่ง ก็ขึ้นกับฟ้าจะให้เป็นไป

ชีวิตในเมืองใหญ่ เช่น เมืองฉางอัน แม้จะสุขสบาย

แต่ก็ไม่เหมาะที่จะอาศัยอยู่อย่างถาวร

โจรผู้ร้ายคือคนพาล แต่มีความฉลาดเหลือร้าย

เหนือกว่าพวกกัลยาณชน ดูคนให้ดูหน้า ดูม้าให้ดูหาง

พึงทำสิ่งที่ถูกต้องตามหลักธรรม

อย่าได้แย่งชิงผลประโยชน์เล็กๆน้อยๆ

กัลยาณชนย่อมจะยินดีเฉพาะทรัพย์

ที่ได้มาอย่างถูกทำนองคลองธรรม

คนพาลมักละโมบในทรัพย์สิน

โดยไม่สนใจหน้าตาหรือชื่อเสียง

鬧裡取錢,靜處安身.來如風雨,去似微塵.
家用長子,國用大臣.山高水深,地瘦人貧.
積善之家,必有餘慶.積惡之家,必有餘殃.

คนตายทิ้งชื่อไว้ เสือตายทิ้งหนังให้

จะตักตวงเงินทองต้องไปในที่ชุมชน

จะเลือกที่อยู่อาศัยต้องเลือกที่สงบเงียบ

ตอนมาแรงดั่งลมฝน (เรื่องที่เกิดขึ้นต้องไปเผชิญและแก้ไข)ตอนไปเบาดุจฝุ่นธุลี (เมื่อจบแล้วก็อย่าเก็บไว้ในใจอีก)

ครอบครัวมีปัญหา มักปรึกษาบุตรคนโต

บ้านเมืองมีปัญหา มักเรียกหาขุนนางผู้ใหญ่

เขายิ่งสูง น้ำยิ่งลึก หากที่ทำกินแห้งแล้ง ผู้คนย่อมอดอยาก

ครอบครัวที่ปฏิบัติดีงาม ก็จะได้บุญวาสนาตอบแทน

ครอบครัวที่ก่อกรรมทำชั่ว ก็จะพบกับความวิบัติ